

LUBELSZCZYZNA

Lublin – wizytówka wielokulturowego Wschodu Polski

Jarmark Jagielloński w tym roku zaprosi swych entuzjastów i nowych odkrywców już po raz czwarty. To najważniejsza kulturalna atrakcja turystyczna Lubelszczyzny, przyciągająca co roku rzesze turystów. Lublin staje się centrum regionalnej oraz transgranicznej wymiany kulturowej i gospodarczej.

Jarmarki Lubelskie, organizowane w XV i XVI w. były sławne w Rzeczypospolitej i Europie jako wielkie handlowe wydarzenia międzynarodowe. Lublin był głównym ośrodkiem handlu: węgierskim winem, zbożem oraz wołami z Ukrainy i Wołynia. Wraz z rozwojem handlu powstawało coraz więcej warsztatów rzemieślniczych i składów kupieckich, co doprowadziło do szybkiego rozwoju Lublina i regionu.

Obecnie Lublin znowu staje się miejscem spotkania Wschodu i Zachodu. Jako największe miasto na wschodnich krańcach UE jest „Bramą Unii Europejskiej na Wschód”. Jego zadaniem jest więc odbudowanie współpracy z Ukrainą i Białorusią. Jest także świetną okazją do promocji kultury Europy Wschod-

niej w UE oraz promocji Polski i Unii za wschodnią granicą naszego kraju.

Jarmark Jagielloński to połączenie tradycji historycznych Jarmarków ze współczesną wymianą kulturalną i gospodarczą. W pięciodniowych prezentacjach oferuje wyroby rękodzieła i rzemieślnictwa oraz wydarzenia kulturalne i artystyczne, firmy działające w regionie transgranicznym, a także NGO działające dla rozwoju turystyki regionu.

W części handlowo-wystawienniczej Jarmarku biorą udział wystawcy z Polski, Ukrainy i Białorusi oraz innych państw. Podczas Jarmarku odbywają się m.in.: turnieje rycerskie i pokazy rytuałów z poprzednich epok. To wydarzenie nie tylko kupieckie, ale i platforma spotkania kultur.

Jarmark Jagielloński w Lublinie to w swej idei manifestacja odmienności wywodzącej się ze wspólnej historii, prezentacja kultury ze źródłem we wspólnym korzeniu Europy Środkowo-Wschodniej i całym jej społeczno-kulturowym oraz historycznym bogactwie. ■

PODKARPACKIE

Legendy pod rzeszowskim rynkiem

Jedną z największych atrakcji turystycznych Rzeszowa jest **Podziemna Trasa Turystyczna „Rzeszowskie piwnice”**. Sieć podziemnych korytarzy, zbudowana przez lata rękami mieszkańców Rzeszowa, służyła jako sklepy, magazyny, zakłady produkcyjne, a w czasie wojen i kataklizmów – schronienie. Obecnie te tajemnicze, pięknie odrestaurowane, wzbogacone o ekspozycję historyczną piwnice świadczą o pomysłowości i przedsiębiorczości dawnych obywateli miasta.

Trasa przebiega pod kamienicami i płytą rynku. Piwnicom i korytarzom nadano nazwy odnoszące się do ich funkcji w historii miasta. Na trasie można znaleźć liczne atrakcje i tajemnice; relikty średniowiecznych murów, ślady pożarów, pozostałości żelaznych krat i zawiasów, kilkusetletnie cegły „palcówki”, ukryte przejścia. Ich atrakcyjności dopełnia ekspozycja

Źródło:
<http://www.rzeszow.pl/>
Fot. Bogdan Szczupaj

historyczno-edukacyjna, m.in. repliki zbroi rycerskich, broni, wystawa ceramiki użytkowej, ceramicznych zabawek. Obraz rzeszowskiego rynku z przełomu XIX i XX w. przedstawiają fotografie blisko wejścia.

W latach sześćdziesiątych XX w. zapadła się powierzchnia i osiadły kamienice. Podjęto decyzję o ratowaniu rzeszowskiej starówki.

Prace zabezpieczeniowe i rewitalizacyjne przebiegały w czterech etapach, od lat 60. XX wieku do końca 2007 r. Zabezpieczone i odrestaurowane piwnice posłużyły do utworzenia Podziemnej Trasy Turystycznej „Rzeszowskie piwnice”, którą udostępniono zwiedzającym w 2001 r. ■

ŚWIĘTOKRZYSKIE

W muzeum można się nieźle bawić...

Muzeum Zabawek i Zabawy działa w Kielcach od 1979 r. Najcenniejszą częścią zbiorów są zabawki historyczne, ale muzeum prezentuje też „zabawowe” wystawy stałe: *Popołudniowa herbatka*, *Na babci-nym strychu*, *Misie w lesie* i czasowe, np.: *Made in Poland* – kultowe zabawki z PRL, *Lalki z całego świata*, *Chorwackie tradycyjne zabawki dziecięce*.

Wśród zabawek z przeszłości można znaleźć lalki z XIX i XX w., żołnierzyki ołowiane, rzutnik na szklane przezroczka, pokoiki dla lalek z mebelkami, klocki. Najstarszym eksponatem w Muzeum jest niemiecka lalka woskowa z XVIII w.

„Słodka” wystawa Czekoladowa mieszanka E. Wedla (do 31 maja 2010 r.) to nietypowe opakowania na słodycze Wedla, blaszane i kartonowe pudełka ozdobione ilustracjami Mai Berezowskiej, Zofii Stryeńskiej, Andrzeja Heinricha i Karola Śliwki. A także

bombonierki ze zdjęciami gwiazd kina, opakowania czekolad z ilustracjami Jana Szancera do baśni Andersena oraz reklamowe tablice i gadżety.

Made in Poland... plastikowe

maskotki, misie o dziwnych kolorach i fakturze, lalki z małą ilością włosów, metalowe autka, kultowy rzutnik Ania z bajkami, drewniane klocki ABC...

Atrakcją wystawy jest archiwalny dokument „Kronika spółdzielczości pracy” o spółdzielniach zabawkarskich.

Po jego emisji w 1985 r. dzieci zasypały redakcję listami; prosiły o przysłanie zabawek, narzekały na ich brak w sklepach i kolejki...

Chorwackie tradycyjne zabawki dziecięce to część oferty etnograficznej Muzeum: klepaki, karuzelki, koniki, bryczki, zaprzęgi, meble dla lalek i drewniane fujarki przyjechały tu z Muzeum Etnograficznego w Zagrzebiu. ■

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Mrongoville

Mrągowo jest znane na świecie od ponad 25 lat jako **miasto Festiwalu Piknik Country**. Na przełomie lipca i sierpnia każdego roku przybywają na Mazury rzesze miłośników tej muzyki, tradycji Dzikiego Zachodu i niepowtarzalnej atmosfery, panującej wtedy w mieście. Władze miasta i organizatorzy festiwalu zastanawiali się nad możliwością zatrzymania gości festiwalu na dłużej i uatrakcyjnienia ich pobytu w Mrągowie.

Tak zrodził się pomysł budowy miasteczka westernowego, promującego muzykę country i poszerzającego ideę Pikników. Mrongoville to odwzorowanie miasteczka westernowego na Dzikim Zachodzie z II połowy XIX w.

Mrongoville to także fascynujący program artystyczny, pokazy kaskaderskie, zabawy z kowbojami,

zwiedzanie wioski indiańskiej i Rancho Farmera z parkiem zwierząt. Jak również wspaniała zabawa, niezapomniane przeżycia i atrakcje dla całych rodzin. Utworzona przez Gminę Miasto Mrągowo Spółka „Miasteczko Westernowe Mrongoville” oferuje organizację na jego terenie imprez, podczas których tworzy niesamowity klimat kultury Dzikiego Zachodu. W miasteczku gości zaprasza Saloon i Mexico Bar, gdzie

można spróbować kuchni Dzikiego Zachodu i kowbojskich trunków. Są również animowane zabawy przy ognisku. Podczas spotkań zachwycają układy taneczne inspirowane tradycją Dzikiego Zachodu w wykonaniu grupy „West Colt”, podczas których także widzowie mogą nauczyć się tańczyć. Organizowane są tu także konkursy: rzucania lassem czy podkową i poszukiwań złota. ■

PODLASKIE

W krainie żubra

Żubr, największy ssak Europy, wyginął na wolności u progu XX w. Gatunek uratowano dzięki hodowli w niewoli. Obecnie połowa polskich żubrów pochodzi od populacji białowieskiej. Choć nadal jest zagrożony, jego populacja na wolności rośnie. Dziko żyjące żubry można na Podlasiu spotkać w Puszczy Knyszyńskiej i Białowieskiej. Spośród licznych atrakcji Białowieskiego Parku Narodowego, najciekawszy jest **Rezerwat Pokazowy Żubra**, położony przy szosie Hajnówka-Białowieża. Symbol żubra to również oficjalne logo Podlasia.

Żubr występuje głównie w lasach mieszanych z podmokłymi polanami. W Polsce żyje ok. 800 sztuk, z czego niemal połowa na Podlasiu, w Puszczy Białowieskiej. To naprawdę duże zwierzę, osiąga w kłębie wzrost dorosłego mężczyzny, a samiec może ważyć nawet do 1000 kg (samice zwykle mniej o połowę).

Stworzenia o takich rozmiarach potrzebują dużego obszaru mieszkalnego. Żywią się roślinami, są stadne (stada do kilkunastu sztuk), ale na jesienne gody zbierają się w większe grupy (do 40). Cięża żubra

trwa 265 dni, a potem samica opiekuje się młodym przez dwa lata.

Żubry mają dobry wzrok i węch, co pomaga podczas szukania pokarmu, czuwania nad młodymi. Żubry umieszczono na liście zwierząt zagrożonych Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Zasobów Przyrody, a w Polsce są objęte całkowitą ochroną gatunkową.

W Białowieskim Parku Narodowym w warunkach zbliżonych do naturalnych, można podziwiać żubry, a także: koniki polskie tarpany, łosie, jelenie, sarny, dziki, żubronie, wilki, rysia. Miejsce to służy również edukacji przyrodniczej młodzieży.

Rezerwat Pokazowy Żubra jest dostępny dla zwiedzających w sezonie (15.IV–15.X) codziennie w godz. 9–17, a poza sezonem od wtorku do niedzieli w godz. 8–16. ■

Żubrze ciekawostki:

- Żubry to jeden z najstarszych gatunków żyjących na Ziemi.
- Maksymalna prędkość żubra to 40 km/h.
- I samiec, i samica mają rogi, których nigdy nie zrzucają.
- Ponad 1/4 całej światowej populacji żubrów żyje w Polsce.

